

ZPRÁVA O ČINNOSTI POLABSKÉHO MUZEA, p. o. ZA ROK 2017

Polabské muzeum

Polabské muzeum
Poděbrady

Polabské národopisné muzeum
Píerov nad Labem

Vlastivědné muzeum
Nymburk

Muzeum Bedřicha Hrozného
Lysá nad Labem

Polabské muzeum, příspěvková organizace
Palackého 68
290 55 Poděbrady
IČO: 00069841

Úvod

Uplynulý rok 2017 byl pro Polabské muzeum opět rokem příznivým. Hlavní vytýčené cíle v Plánu činnosti PM na rok 2017, se dařilo naplňovat, stejně tak jako mnoho další úkolů a projektů, které vzešly z běžné provozní činnosti, či byly zadány zřizovatelem Polabského muzea, Středočeským krajem. Jedním z hlavních stanovených cílů bylo udržení počtu návštěvníků a příjmů Polabského muzea z hlavní činnosti, čehož bylo díky zájmu návštěvníků dosaženo.

V roce 2017 Polabské muzeum spravovalo následující pracoviště:

- **Polabské muzeum Poděbrady** (sídlo a hlavní budova Polabského muzea s přílehlými objekty),
- **Památník krále Jiřího z Poděbrad** (na II. nádvoří poděbradského zámku),
- **Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem**, areál muzea v přírodě
- **Vlastivědné muzeum Nymburk** a objekt bývalé židovské synagogy,
- **Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem**,
- **Centrální depozitář Sadská**,
- **Galerie Melantrich Rožďalovice** (do 30. 11. 2017),
- **Městské muzeum Sadská** (do 30. 6. 2017).

V průběhu roku 2017 došlo z organizačně provozních důvodů ke snížení počtu pracovišť Polabského muzea, p. o. Již v prvním pololetí roku 2017 bylo z důvodů plánované rekonstrukce budovy vyklizeno Městské muzeum Sadská. Toto naše pracoviště bylo již několik let mimo provoz – otevřeno bylo pouze pro předem ohlášené skupiny. Stav prostor, kde se muzeum nacházelo, však nevyhovoval z mnoha hledisek, a to jak klimatických, bezpečnostních, tak i prostorových, nehledě na celkovou minimální návštěvnost v letech minulých. Na základě požadavku vlastníka objektu, Města Sadská, byl tedy provoz ukončen, neboť město má záměr celý objekt rekonstruovat. Do budoucna, po plánované rekonstrukci, je záměrem Polabského muzea ve spolupráci s městem Sadská vytvořit expozici, kterou by si provozovalo město Sadská samo.

Druhým pracovištěm, které ukončilo svůj provoz, byla Galerie Melantrich Rožďalovice. Zde došlo koncem listopadu 2017, po předchozích několikaletých jednáních mezi městem Rožďalovice a Středočeským krajem (vlastníkem objektu), k předání budovy a pozemku do majetku města Rožďalovice. V posledních letech, po odchodu dlouholeté pracovnice, nebylo ze strany Polabského muzea možné zde již realizovat plnohodnotné výstavy a i návštěvnost v posledních několika letech byla minimální i přesto, že se jednalo o zajímavé výstavní projekty, ale návštěvnícký potenciál místa i přes propagaci akcí byl nedostatečný. Provoz objektu se pro Polabské muzeum stával ekonomicky i organizačně velmi náročným. Proto po vyhodnocení veškerých vlivů bylo rozhodnuto souhlasit se záměrem města Rožďalovice a objekt dát k dispozici zřizovateli (Středočeskému kraji) k dalšímu využití, jako pro Polabské muzeum zbytný majetek.

K významným provozním akcím Polabského muzea roku 2017 lze řadit vytvoření projektové dokumentace na rekonstrukci Vlastivědného muzea Nymburk. Práce na projektové dokumentaci zahájila počátkem roku 2017 projekční kancelář RAM projekt s.r.o. z Prahy. Projektant vzešel z veřejné soutěže konané ve druhém pololetí roku 2016. V následujících měsících byla vypracována kompletní projektová dokumentace na rekonstrukci objektu, přístavbu a architektonické řešení nových expozic a interiérů celého muzea. Na základě těchto dokumentů bylo též vydáno stavební

povolení na realizaci akce. Počátkem listopadu 2017, při předání kompletní dokumentace, bylo ve spolupráci se Středočeským krajem rozhodnuto, že na základě schváleného projektového záměru, požádá Polabské muzeum o dotaci z programu IROP. Proto bylo neprodleně přikročeno ke zpracování žádosti, která je koncem ledna 2018 přeložena Centru pro regionální rozvoj České republiky ke schválení. Výsledek bude znám do konce I. pololetí 2018. Vynaložené prostředky na realizaci projektové dokumentace činily 564.000,- Kč.

V období od ledna do května 2017 probíhala realizace veřejné zakázky malého rozsahu - Oprava oken a dveří památkově chráněného domu z Oskořínku, přeneseného v rámci projektu ROP „Rozšíření areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem“. Vítězná firma A. Q. s. r. o. odvedla velmi zdařilou práci, při které repasovala stávající okna a vstupní a interiérové dveře a jedny dvoukřídlé interiérové dveře do světnice se zhotovovaly nové, jako vědecká rekonstrukce. Práce byly dokončeny v termínu v celkové částce 540.000,- Kč.

V závěru roku byla též ve spolupráci vytvořena 2. monitorovací zpráva projektu ROP, spolufinancovaného Evropskou unií – Rozšíření areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem.

Hospodaření

Polabské muzeum v roce 2017 hospodařilo s celkovou částkou ve výši **18.165.894,41 Kč**. Příspěvek od zřizovatele (Středočeského kraje) na provoz činil **14.332.155,48 Kč** (před změnami příspěvek ve výši **13.237.035,- Kč**). Příspěvek Polabského muzea byl výši **3.833.738,93 Kč**, který vzešel z hlavní činnosti organizace, což je prodej vstupenek (3.141.285,- Kč) a dále jej tvoří příjem za prodané zboží, jako jsou suvenýry a publikace (493.570,- Kč). Zbytek tvořily další příjmy vycházející z činnosti Polabského muzea.

Organizační záležitosti

V pracovním poměru bylo v Polabském muzeu v roce 2017 celkem zaměstnáno na 39 osob, tj. na přepočtené úvazky 28 osob. V Polabském muzeu pracovalo celkem 12 odborných pracovníků.

Expozice

Návštěvníkům Polabského muzea bylo v roce 2017 k dispozici v 5 muzejních pracovištích celkem 10 stálých expozic. Mnohé expozice jsou však poskládány zpravidla z několika na sebe navazujících částí, či se v mnoha ohledech doplňují. Příkladem je expozice v PNM Přerov nad Labem, která se skládá z mnoha dílčích částí tvořící celek s názvem *Život lidu na polabské vesnici od poloviny 18. do poloviny 20. století*.

Výstavy Polabského muzea v roce 2017

Pro návštěvníky Polabského muzea bylo připraveno v průběhu roku na 18 výstav, z nichž z vlastní produkce Polabského muzea vzešlo 12 a 6 bylo převzatých od jiných subjektů.

V žebříčku nejúspěšnějších výstav jsou tradičně vánoční a velikonoční výstavy pořádané již více jak čtvrt století v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem. Nezanedbatelný vliv na návštěvnosti těchto projektů mají doprovodné programy, a to jak pravidelné víkendové předvádění lidových řemesel, tak dílničky pro organizované předškolní a školní děti.

Velký zájem veřejnosti zaznamenala mimořádná výstava replik korunovačních klenotů: Císařské koruny Svaté říše římské a Svatováclavské koruny, která byla uspořádaná společně s městem Poděbrady v rámci Dnů Poděbrad (3. 3. – 12. 3. 2017) v Polabském muzeu Poděbrady.

Polabské muzeum Poděbrady

02. 12. 2016 – 15. 01. 2017: Vánoční čas v domácnosti našich prababiček
24. 01. 2017 – 31. 03. 2017: Putovní výstava fotografií Klubu příznivců PENTAXu - 19. ročník.
24. 01. 2017 – 31. 05. 2017: Svět fotoaparátů - výstava historických fotoaparátů
03. 03. 2017 – 12. 03. 2017: Mimořádná výstava replik korunovačnických klenotů: Císařské koruny Svaté říše římské a Svatováclavské koruny
09. 04. 2017 – 18. 06. 2017: Blanka Bohdanová - Inspirace, oleje, pastely a sítotisky
10. 06. 2017 – 31. 08. 2017: Porcelán a sklo ze sbírek Polabského muzea
23. 06. 2017 – 31. 08. 2017: Roman Zuzák - Noční Praha. Výstava fotografií
15. 09. 2017 – 29. 11. 2017: Lidé železného věku – halštat a latén
07. 12. 2017 – 02. 02. 2018: Když půlnoc odbíjí – hodiny, hodinky a kalendáře
12. 12. 2017 – 18. 02. 2018: Rodinná loutková divadélka

Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem

18. 03. 2017 – 30. 04. 2017: Jaro na vsi - tradiční velikonoční
18. 03. 2017 – 31. 10. 2017: Rodinná loutková divadélka
18. 03. 2017 – 31. 10. 2017: Z kroniky přerovského skanzenu – výstava k 50. výročí otevření skanzenu
16. 05. 2017 – 31. 10. 2017: Tak jsme žili před 50 lety, aneb To jsme měli a vyhodili
17. 11. 2017 – 30. 12. 2017: Lidové Vánoce v Polabí - tradiční vánoční výstava

Vlastivědné muzeum Nymburk

03. 02. 2017 – 31. 05. 2017: Knižní svět Bohumila Hrabala - knižních vydání Hrabalových děl u nás a v zahraničí
16. 06. 2017 – 29. 10. 2017: Hračka v životě dítěte - Hračky od konce 19. do poloviny 20. století ze sbírek muzea
16. 11. 2017 – 07. 01. 2018: Kam jsme chodili do školy - z historie škol v Nymburce

Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem

26. 11. 2016 – 26. 02. 2017: Já, Honzička - šperky, obrazy, vitráže
09. 03. 2017 – 04. 06. 2017: Akta erotica - výstava fotografií
11. 08. 2017 – 21. 01. 2018: Lysá jak ji neznáte? - výstava fotografií A. Leinera

Výstavy mimo prostory Polabského muzea

Na základě požadavků vytvořilo Polabské muzeum pro jiné pořadající subjekty následující výstavy:

20. 5. 2017: 19. ročník Hrabalova Kerska, Kersko (František Sýkora)
16. 1. – 31. 1. 2017: Nejohroženější česká žába, Biograf Český ráj, Jičín, výstava velkoformátových fotografií (RNDr. Martin Šandera)
4. 5. – 6. 6. 2017: Nejohroženější česká žába, Kino Lysá nad Labem, výstava velkoformátových fotografií (RNDr. Martin Šandera)
16. 6. – 30. 11. 2017: Nejohroženější česká žába, Muzeum přírody Český ráj, Prachov, výstava velkoformátových fotografií (RNDr. Martin Šandera)
24. – 30. 4. 2017: Žaby, žabky, žabičky ...a pulci – výstava žab ve Stanici přírodovědců DDM hl. m. Prahy. Zapůjčení vlastních velkoformátových fotografií. (RNDr. Martin Šandera)
23. 9. 2017: Z historie zámku a obce Přerova nad Labem - panelová výstava v zámku Přerov nad Labem v rámci akce „Dožínková slavnost – v zámku a podzámčí“ (PhDr. Jana Hrabětová)

Návštěvnost

Vzrůstající tendence nárůstu návštěvníků pokračovala i v roce 2017, kdy Polabské muzeum – jeho 5 muzejních pracovišť – navštívilo celkem **68 997** osob. Z tohoto počtu bylo celkem 59 783 platících a 9 214 neplatících (zpravidla děti předškolního věku, návštěvníci s volným vstupem, účastníci vernisáží apod.). Oproti předchozímu roku (2016) byl zaznamenán nárůst platících návštěvníků o 2 005. Zajímavý je údaj o poklesu neplatících návštěvníků, a to o 1 697 osob. Nárůst návštěvnosti byl, v celkových číslech, zaznamenán na všech pracovištích, kromě PNM, kam přišlo

celkem o 1 016 osob méně. Z pohledu evidence návštěvníků byl však zaznamenán jev, kdy přišlo o 160 platících návštěvníků více, ale o 1 176 neplatících méně.

Hranice 10 000 návštěvníků byla překonána v Památníku krále Jiřího z Poděbrad, a to poprvé od roku 2000.

2017	Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem		Polabské muzeum Poděbrady		Památník krále Jiřího		Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem		Vlastivědné muzeum Nymburk		Celkem
	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	
leden	0	0	274	14	18	0	56	4	43	5	414
únor	0	0	218	26	0	0	107	19	81	10	461
březen	2 020	335	2 854	134	0	0	191	71	143	38	5 786
duben	9 192	1 659	384	34	965	31	143	29	153	5	12 595
květen	1 758	382	357	61	1 080	27	391	28	172	140	4 396
červen	1 977	592	295	29	1 147	49	81	20	335	28	4 553
červenec	2 570	485	342	21	1 965	86	88	9	371	75	6 012
srpen	3 541	726	414	29	1 773	93	114	9	318	72	7 089
září	1 810	328	271	17	1 363	47	188	19	443	53	4 539
říjen	1 336	182	278	11	1 014	32	293	25	287	35	3 493
listopad	3 546	723	268	7	367	21	118	23	200	8	5 281
prosinec	11 180	2 256	692	23	0	0	112	12	86	17	14 378
celkem	38 930	7 668	6 647	406	9 692	386	1 882	268	2 632	486	
Celkem	46 598 ↓		7 053 ↑		10 078 ↑		2 150 ↑		3 118 ↑		68 997

↓ ↑ znamená pokles či nárůst návštěvnosti proti roku předchozímu

Zajímavá je též statistika návštěvnosti podle výše vstupného, kdy byl zaznamenán setrvalý vzestup u skupin návštěvníků z kategorie dospělých (o 4,5 %), dětí 6-15 a seniorů (14,4 %). Pokles byl zaznamenán u rodinných vstupenek (8,9 %) a zanedbatelný pokles u školních výprav a setrvalý sestup u studentů. Poklesy v těchto kategoriích však nahrazuje vzestup v jiných. Výrazný je pokles u neplatících návštěvníků, a to o 18 %. Tyto poklesy ale nemají vliv na pokles návštěvnosti.

Rozložení skupin návštěvníků dle zaplaceného vstupného

	Dospělí (plné vstupné)	Děti 6–15 (snížené vstupné)	Studenti (snížené vstupné)	Senioři (snížené vstupné)	Rodinné (snížené vstupné)	Školní skupiny (snížené vstupné)	Ostatní skupiny (snížené vstupné)	Celkem Platících	Celkem Zdarma	Celkem
Celkem	22 415 ↑	4 042 ↑	1 653 ↓	10 991 ↑	5 926 ↓	12 221 ↓	2 535 ↑	59 783 ↑	9 214 ↓	68 997 ↑

↓ ↑ znamená pokles či nárůst návštěvnosti proti roku předchozímu

Přednášky

Přednášková činnost pořádaná Polabským muzeem patří k dalším způsobům prezentace poznání mnoha oborů. Zájmu posluchačů se těší hlavně přednášky s cestopisnou tematikou, které mají v programu již své pevné místo. Na pracovištích Polabského muzea se uskutečnilo 16 přednášek, které vyslechlo celkem 159 posluchačů. Odborní pracovníci Polabského muzea své zajímavé přednášky prezentovali i na přednáškách pořádanými jinými subjekty (celkem 13 přednášek pro cca 750 posluchačů - J. Hrabětová (8), A. Lamprech (3), M. Šandera (2)). Zajímavým byl i projekt realizovaný ve spolupráci s Domovem důchodců Lysá nad Labem, kde v rámci Univerzity III. věku bylo

předneseno 7 přednášek (J. Citterbard, J. Hrabětová, M. Šandera, H. Šídová, A. Lamprecht, O. Rašín, J. Vinduška) pro účastníky cyklu přednášek.

Okruh posluchačů a zároveň účastníků měly také akce pořádané přírodovědcem RNDr. Martinem Šanderou, Ph.D.: akce 4. 5. 2017 - Žabí kvákání I, Stará Lysá – Hladoměř, a 5. 5. 2017 - Žabí kvákání II, Lysá nad Labem – Hrabanovská černava. Obou těchto akcí se celkem zúčastnilo 63 osob. Tyto akce byly pořádány jako muzejní večery Polabského muzea a zároveň byly součástí oslav Dne Země v Lysé nad Labem. Typem akce se jednalo o exkurze a zároveň přednášky pod širým nebem.

Přednášky pro veřejnost v Polabském muzeu v roce 2017

datum	přednášející	název přednášky	místo konání	počet osob		
				platící	neplatící	celkem
24.01.2017	Mgr. Jan Kroča	Tajemství a záhady řeky Labe	PMP	27	3	30
23.02.2017	RNDr. Petr Petřík, Ph.D. a Ing. Petr Jiras	Flóra středního Polabí: Zajímavé rostliny a památné stromy Čelákovicka	PMP	10	8	18
07.03.2017	RNDr. Martin Šandera, Ph.D.	Fauna středního Polabí: Zajímaví méně známí sousedé	PMP	2	3	5
11.04.2017	Mgr. Andrej Lamprecht	Monoxylly na středním Labi	PMP	5	3	8
11.04.2017	Radim Holeček	Sýrie – současná situace	MBH	5	0	5
20.04.2017	František Dostál	debata nad fotografiemi autora	MBH	4	0	4
27.04.2017	Jaroslav Soumar	Hvězdné nebe	MBH	14	0	14
23.05.2017	Ing. Ivan Valíček	Švýcarsko trochu jinak	PMP	9	2	11
13.06.2017	Pavel Hnízdil	Hoši od Zborova	MBH	6	0	6
19.06.2017	Karel Špecián	Lidice, tragédie jedné vesnice očima pamětníků	MBH	6	0	6
10.10.2017	PhDr. Jana Hrabětová	Bělorusko, romantické putování po přírodních a historických památkách	PMP	6	4	10
21.11.2017	Mgr. Zdenka Žmudová	Zdeňka Česká, dcera krále Jiřího z Poděbrad	PMP	12	3	15
12.12.2017	Alena a Petr Šedových	Sedm dní v Tibetu	PMP	23	4	27
Celkem				129	30	159

Lektorské a doprovodné programy, přednášky ve školách

Pro školní organizované skupiny, od žáků od mateřských po studenty středních škol, nabízí Polabské muzeum celou řadu doprovodných či lektorských programů, a to jak ke stálým expozicím (Příběh Polabí, Příběh archeologie, B. Hrozný, historie Lysé nad Labem, Středověký Nymburk a Bohumil Hrabal), tak i ke krátkodobým výstavám nebo k aktuálně probíhajícím výstavám (v roce 2017 to bylo například k výstavě *Když půlnoc odbíjí* 24 lektorských programů pro 416 dětí, které realizovala A. Šeberlová, jako muzejní pedagog).

V průběhu roku 2017 proběhlo v Polabském muzeu (Poděbrady, Nymburk, Lysá nad Labem) celkem 50 lektorských programů pro 945 žáků a studentů.

V PNM Přerov n. L. byly v průběhu velikonoční a vánoční výstavy pro objednané školní výpravy připraveny řemeslné dílničky (což byla většina ze 7 900 dětských školních organizovaných návštěvníků velikonoční a vánoční výstavy) a každý malý účastník si mohl pod lektorským dohledem vytvořit malý dárek z připraveného materiálu a hotový výtvar si odvézt s sebou domů.

Badatelská služba

Bohatý sbírkový fond Polabského muzea slouží vedle prezentace při dlouhodobých a krátkodobých výstavách také ke studiu a získávání informací nejen odborné, ale i laické veřejnosti. Nejčastěji badatelé využívají při bádání sbírky písemností uložených v archivech pracovišť Polabského muzea a služby Knihovny Polabského muzea. V roce 2017 navštívilo Polabské muzeum osobně celkem 99 badatelů, z nichž mnozí muzeum navštívilo opakovaně, dále odborní pracovníci Polabského muzea odpověděli na 161 písemných badatelských dotazů, 45 řešerši a provedli na 100 konzultací na různá odborná témata.

Publikační činnost

Publikační činnost odborných pracovníků Polabského muzea je dalším segmentem prezentace činnosti Polabského muzea:

Aranka Součková:

Recenze: Modráčková, D. – Macháčková, H.: Historie unikátního hudebního nástroje a restaurování skleněných částí. Fórum pro konzervátory-restaurátory. Brno 2017, recenzované neimpaktované periodikum.

Hračka v životě dítěte. Hračky od konce 19. do poloviny 20. století ze sbírek muzea. Nymburský zpravodaj, červen 2017

PhDr. Jana Hrabětová:

Poděbrady. Průvodce městem. Polabské muzeum, 2017

Zima na polabské vesnici. Průvodce výstavou. Připraveno pro grafické zpracování a následné vydání (2018)

Z poděbradských pokladů. Památky chráněné státem. 13 dílů seriálu pro Poděbradské noviny

RNDr. Martin Šandera, Ph.D.:

Šandera M., 2017: Záznamy dalších druhů obratlovců na lokalitě Mokřad a tůň Hladoměř. Vlastivědný zpravodaj Polabí 47: 56 – 59.

Šandera M., 2017: Krátké ohlédnutí za výstavou hub v Polabském muzeu. Vlastivědný zpravodaj Polabí 47: 70 – 71.

Šandera M., 2017: Pokračující tradice výstav hub v Poděbradech. Vlastivědný zpravodaj Polabí 48: in print.

František Sýkora:

Kolektiv autorů (Sýkora F. - zpracování 5 kapitol (jednotlivých zastavení): Krok za krokem Nymburkem. Manuál turistického průvodce. Nymburk 2017

Odborné konference a semináře

Odborní pracovníci opět v průběhu roku 2017 využívali možností zúčastnit se mnoha různých odborných setkání, seminářů či konferencí, a to jako pořadatelé, či přispěvatelé nebo posluchači.

Aranka Součková:

2. 5. 2017: Zasedání Sekce Středočeského kraje Komise KR AMG, RM Kolín,

23. 5. 2017: Historické kovové předměty a jejich konzervování a restaurování se zaměřením na leštěné povrchy, seminář Odborná skupiny Kovy při KKR AMG, TM Brno,

27. 6. 2017: Zasedání Odborné skupiny Sklo a keramika při KKR AMG; UP Muzeum Praha

18. – 21. 9. 2017: Konference konzervátorů-restaurátorů při KKR AMG, Litomyšl,

František Sýkora:

19. 9. – 21. 9. 2017: Konference restaurátorů a konzervátorů, Litomyšl 2017

30. 3. – 1. 4. 2017: Mezinárodní konference k 20. výročí úmrtí Bohumila Hrabala – Nymburk (Obecní dům, Auditorium školy ul. Komenského, exkurze Hradištko, Kersko)

RNDr. Martin Šandera, Ph.D.:

9. – 10. 2. 2017: Zoologické dny – konference, Brno

přednáška a abstrakt ve sborníku: Šandera M.: Mizející nejhroženější česká žába

17. 3. 2017: Nejhroženější česká žába, Praha - Toulcův dvůr,

přednáška: Plán opatření a některé nezvyklé způsoby péče o lokality

21. – 23. 4. 2017: 32. konference České herpetologické společnosti, Hradec Králové

přednáška: Mizející nejhroženější česká žába

24. – 27. 4. 2017: Seminář muzejních geologů, Sedmihorky,

přednáška: Mizející nejhroženější česká žába

27. 6. 2017: 4. seminář „Želva bahenní v ČR“, Zoo Ostrava,

přednáška: Některé potencionálně vhodné lokality pro želvu bahenní ve středních Čechách

Mgr. Miroslava Kratochvíl

12. 4. 2017: Zasedání Komise muzejních historiků – Praha, Muzeum policie ČR

25. 10. 2017: Zasedání Komise muzejních historiků – Mladá Boleslav, Letecké Muzeum Metoděje Vlacha

PhDr. Helena Lipavská

12. 4. 2017: Zasedání Komise muzejních historiků – Praha, Muzeum policie ČR

25. 10. 2017: Zasedání Komise muzejních historiků – Mladá Boleslav, Letecké Muzeum Metoděje Vlacha

PhDr. Jan Vinduška:

6. 4. 2017: Seminář - Marketing v praxi kulturních organizací, Ministerstvo kultury

18. 10. 2017: Seminář - Muzea ve službách veřejnosti, Ministerstvo kultury

31. 10. 2017: 215. Žofínské fórum - Středočeský kraj a rozvoj cestovního ruchu

Ediční činnost

Hlavní ediční a nakladatelskou činností Polabského muzea v roce 2017 bylo vydání *Vlastivědného zpravodaje Polabí 47/2016* (výkonný redaktor RNDr. Martin Šandera, Ph.D.).

Vydána byla v I. pololetí 2017 publikace „Poděbrady. Průvodce městem.“, kterou připravila (textové a fotografické podklady a redakce) PhDr. Jana Hrabětová.

Propagační činnost a další akce pro veřejnost

K prezentaci akcí a činností využívá Polabské muzeum vlastní webové stránky (www.polabskemuzeum.cz) či facebookové profily jednotlivých pracovišť a účet na Twitteru, ale také další média a výlepové služby. V posledních letech, s výrazným pozitivním vlivem na návštěvnost prezentovaných míst, je využívání billboardových ploch a tzv. citilightů v prostorách pražského metra, doplněné o DL letáčky umístěné na několika desítkách distribučních míst nejen v Praze, ale i ve Středočeském kraji.

Webové stránky Polabského muzea (www.polabskemuzeum.cz), které slouží jako základní informační zdroj při prezentaci aktuálních výstav a dalších zajímavostí, navštívilo v roce 2017 celkem 62 914 unikátních návštěvníků, z nichž je 82,6 % nových a 17,4 % návštěvníků vracejících se.

S ohledem na datum vzniku je třeba v následujícím období nutností vytvoření nové webové prezentace, která bude lépe odpovídat současným požadavkům nejen návštěvníků.

Významný vliv na propagaci jednotlivých muzejních pracovišť má jejich prezentace ve sdělovacích prostředcích, především v televizních stanicích, ale i v rozhlase. V průběhu roku bylo natočeno několik televizních (Toulavá kamera, Sama doma) a rozhlasových reportáží či pořadů za účasti odborných pracovníků Polabského muzea (J. Vinduška, J. Hrabětová, M. Šandera, O. Rašín), které propagovaly akce a činnost Polabského muzea. Zahájení návštěvnické sezóny a výstavy Jaro na vsi v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem 18. 3. 2017 bylo podpořeno přímými vysílacími vstupy Dvojky Českého rozhlasu. Mnoho informací o výstavách a expozicích Polabského muzea bylo zveřejněno formou novinových článků a informací v regionálním tisku (Nymburský zpravodaj, Lyské listy, MF DNES, 5+2, Nymburský deník, Mělnický deník, Poděbradské noviny).

Zahájení sezóny v PNM Přerov nad Labem. Živé vysílání Dvojky Českého rozhlasu – Václav Žmolík při rozhovoru s Dr. J. Hrabětovou. 18. 3. 2017

O víkendu 23. a 24. 4. 2017 se v Přerově nad Labem uskutečnila dvoudenní akce pod názvem Svatovojtěšský víkend. V sobotu 22. 4. se uskutečnila u kapličky ve spodní části areálu PNM mše, na počest sv. Vojtěcha a kaplička byla ještě jednou vysvěcena knězem, jenž je nositelem relikvie – kapky krve Jana Pavla II. V neděli 23. 4. 2017 se uskutečnilo v kostele sv. Vojtěcha v Přerově nad Labem slavnostní vysvěcení zvonku, který byl poté dopraven ve slavnostním průvodu do kapličky ve skanzenu. Program byl zakončen poutí ke studánce sv. Vojtěcha. Zvonek do věžičky kapličky byl umístěn v následujících dnech.

Svatovojtěšský víkend 22. 4. 2017. Foto: Jaroslav Špaček

Svatovojtěšský víkend 23. 4. 2017. Foto: Jaroslav Špaček

Již po desáté se Polabské muzeum zapojilo do festivalu muzejních nocí. Místa konání muzejních nocí bylo jednak Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, kde se akce odehrála 27. 5. 2017 společně s celoměstskou akcí Lysá žije! Další muzejní noc se uskutečnila v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem v sobotu 3. 6. 2017, a to již po sedmé. Muzejní noc v Poděbradech se konala 9. 6. 2017, a to jak v hlavní budově (a zahradě) Polabského muzea v Poděbradech, tak i v Památníku krále Jiřího z Poděbrad, kde měli návštěvníci též možnost využít večerní komentované prohlídky Památníku krále Jiřího z Poděbrad.

Ve spolupráci s obcí Přerov nad Labem se v sobotu 18. 6. 2017 uskutečnil ve spodní části areálu skanzenu koncert vážné hudby – Pocta Antonínu Dvořákovi, kdy byla přednesena Kolínskou filharmonií a smíšenými pěveckými sbory Dvořákova Lužanská mše.

S výrazně zvýšeným zájmem návštěvníků se setkala akce *Skanzen v pohádkách Zdeňka Trošky*, jež se v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem uskutečnila 19. 8. 2017. Akci, jejímž hlavním aktérem byla osobnost režiséra Zdeňka Trošky a jeho diktáty ve staré škole, doplňoval bohatý doprovodný program zaměřený převážně na dětské návštěvníky. Ti měli možnost si na několika stanovištích vyzkoušet svoji zručnost a důvtip, za což byli všichni účastníci odměněni.

Skansen v pohádkách Zdeňka Trošky – autogramiáda ve staré škole, 19. 8. 2017

Dožínková slavnost – v zámku a podzámčí se již v Přerově nad Labem stává tradicí, kdy tuto akci společně pořádá Polabské muzeum, obec Přerov nad Labem a Český rozhlas. Akce se uskutečnila 23. 9. 2017, v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem a přerovském zámku, který byl při této příležitosti opět veřejnosti zpřístupněn a kde se odehrávala část doprovodného programu (např. zde byla prezentována výstava Polabského muzea - Z historie zámku a obce Přerova nad Labem).

Dožínková slavnost – v zámku a podzámčí 23. 9. 2017

Polabské muzeum se aktivně, s vlastním stánkem, zúčastnilo 6. a 7. října 2017 akce na Výstavišti Lysá nad Labem, pod názvem Gastrofestival 2017. Tématem prezentace byla lidová strava středního Polabí s ukázkami a ochutnávkami tradičních jídel. Obrazové propagační materiály (roll-upy) Polabského muzea byly též umístěny na Výstavišti Lysá nad Labem i v průběhu vánočních trhů 2017.

Pravidelně též pokračovalo v roce 2017 setkávání členů *Společnosti přátel starého Nymburka*, ve Vlastivědném muzeu Nymburk a *Přírodovědného klubu Polabí*, jejichž setkání se konají v pravidelných termínech v prostorách Polabského muzea Poděbrady. Tato setkávání jsou obohacena zajímavými tematickými přednáškami nejen od členů klubů, ale i od pozvaných hostů či příznivců.

Významnou událostí pro Polabské muzeum byla v pondělí 10. 4. 2017 návštěva Přerova nad Labem, předsedou Poslanecké sněmovny, Janem Hamáčkem. Po krátké prohlídce veřejnosti

nepřístupného přerovského zámku navštívil a prohlédl si, v doprovodu ředitele Polabského muzea, areál Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem.

Předseda Poslanecké sněmovny Jan Hamáček v doprovodu ředitele Polabského muzea při prohlídce skanzenu. 10. 4. 2017

Práce se sbírkami a odborná činnost

Polabské muzeum spravuje rozsáhlý sbírkový fond pod názvem Sbirka Polabského muzea, která čítá více než 150 000 evidenčních čísel zapsaných v Centrální evidenci sbírek (CES) vedenou Ministerstvem kultury. Sbirka PM je zapsána v Centrální evidenci sbírek pod číslem: MPB/002-05-13/243002. Vlastníkem Sbírký Polabského muzea je Středočeský kraj, zřizovatel Polabského muzea.

Sbirka Polabského muzea se skládá z následujících podsbírek:

- Geologická
- Botanická
- Zoologická
- Archeologická (prehistorie)
- Historická
- Numismatická
- Etnografická
- Výtvarné umění
- Knihy
- Další – Kabinet L. Kuby
- Jiná – Muzeum Královéměstecka
- Jiná – Muzeum B. Hrozného Lysá nad Labem
- Jiná – Městské muzeum v Sadské
- Jiná – Vlastivědné muzeum Nymburk

Stěžejní činností práce se sbírkami v roce 2017 bylo pokračování v důsledné činnosti při správě bohatého sbírkového fondu Polabského muzea. Hlavní pozornost byla zaměřena na reorganizaci a ukládání přestěhovaných sbírek v centrálním depozitáři. Tuto náročnou činnost doprovází i nezbytná inventarizace sbírkového fondu v centrálním depozitáři a tvorba lokačních seznamů.

Další činnost odborných pracovníků byla dělena mezi vyřizování badatelských dotazů, správu a revize sbírkových fondů (zrevidováno 27 246 předmětů), přípravu a realizaci přednášek, výstav a expozic.

Speciální požadavky jsou kladeny na pracovní činnost archeologa, který vedle standardní muzejní práce, vykonává i některé úkony na poli státní památkové péče v oblasti archeologie. Jsou to vydávání vyjádření k některým stavebním činnostem a hlavně provádění terénních archeologických výzkumů nebo dohledů při stavbách rodinných domků, či průzkumy archeologických lokalit.

V roce 2017 bylo realizováno v oblasti archeologické činnosti mj. následující:

Počet terénních výzkumů nebo dohledů		Počet vyjádření	Počet dokončených nálezových zpráv a zpráv pro investory	Počet nedokončených nálezových zpráv a zpráv pro investory
Hrazené	Nehrazené			
0	18	26	1	2

V Archivu Polabského muzea (spravujícím cca 65 běžných metrů sbírky písemností) probíhá průběžná revize celého fondu.

Probíhala též digitalizace evidence sbírek - katalogizačních karet v systému BACH, kterých je již zdigitalizována na 90 000. Průběžně probíhá i fotodokumentace sbírkových předmětů, dokumentů a fotografií ze sbírky písemností v archivu Polabského muzea a lidové architektury v rámci okresu Nymburk.

Konzervování a restaurování

Odborným restaurátorským a konzervátorským zásahem prošlo celkem 306 jednotek či skupin sbírkových předmětů. Externích restaurátorů bylo využito při restaurování 39 jednotek sbírkových předmětů, a to v celkové částce 378 832,50 Kč. Základním ošetřením ale prošlo významné množství sbírkových předmětů prezentovaných ve výstavách Polabského muzea.

Sanačním konzervačním zásahem zvaným fumigace, dezinfekční zákrok proti skladištním škůdcům a dřevokaznému hmyzu, prošel v roce 2017 celý Centrální depozitář Sadská (2x – v jarním a podzimním období) a expozice a depozitáře v Poděbradech, Nymburce, Lysé nad Labem a objekty areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem (1x) v celkovém nákladu 80 488,- Kč.

K dalším činnostem spojeným s preventivní konzervací patří monitoring stavu relativní vlhkosti a teploty, jak v expozicích, tak v depozitářích a s tím související případná opatření na dodržování vhodných klimatických podmínek pro jednotlivé sbírkové předměty či soubory předmětů.

Knihovna Polabského muzea

Dle knihovního zákona evidovaná Knihovna Polabského muzea, spravovala ke konci roku 2017 na 35 839 knihovních jednotek (knihy a časopisy). Roční přírůstek knihovního fondu činil celkem 152 knihovních jednotek (nové knižní přírůstky jsou následně uveřejněny na webu Polabského muzea), za což byla vynaložena částka 18 900,- Kč. Během roku se uskutečnilo celkem 205 výpůjček, a to jak zaměstnanci PM, kteří knihovnu využívají v rámci své odborné činnosti, tak také studenty a dalšími badateli, pro které je muzejní knihovna dostupným zdrojem informací.

Budovy ve správě Polabského muzea a jejich údržba a opravy

Polabské muzeum v roce 2017 spravovalo celkem 35 objektů (z nich 5 kulturní památka):

- 33 budov v majetku Středočeského kraje, z nichž jsou 4 kulturní památky (staročeská chalupa a dům z Oskořínku v areálu PNM Přerov nad Labem, bývalý špitál Kunhuta u hl. budovy

Polabského muzea v Poděbradech a roubený patrový měšťanský dům v Rožďalovicích – Galerie Melantrich – ve správě PM do 30. 11. 2017). Z celkového počtu 33 objektů se 25 objektů nachází v areálu PNM Přerov nad Labem. Zbývající objekty jsou v Poděbradech, Nymburce, Sadské a Rožďalovicích.

- 1 budovu pronajatou (synagoga Nymburk).
- 1 budovu v užívání (Muzeum B. Hrozného v Lysé nad Labem) – kulturní památka.
- 2 muzejní pracoviště v objektech jiných vlastníků (Muzeum Sadská – pronájem 2. patro domu – do 30. 6. 2017, Památník krále Jiřího z Poděbrad – na zámku Poděbrady – kulturní památka – 3 prostory na základě smlouvy o výpůjčce).

V průběhu roku 2017 byla prováděna nezbytná údržba objektů a areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem. Jednalo se zpravidla o zednické a tesařské práce, elektrikářské práce, které není možné s ohledem na odborné provedení a náročnost vlastními silami.

V dalších objektech ve správě Polabského muzea byla prováděna jen nejnnutnější údržba v rámci běžného provozu či odstraňování provozních závad a havárií.

K běžné údržbě patří i péče o zeleň, a to na všech pracovištích (Poděbrady, Nymburk, Sadská, Přerov nad Labem a Lysá nad Labem).

Samostatnou kapitolou je nezbytná údržba a péče o vozový park Polabského muzea. Vozový park byl koncem března 2017 rozšířen o nově pořízený vůz Škoda Rapid, který nahradil již provozu neschopný nejstarší vůz Škoda Forman r. v. 1994, který již byl nezpůsobilý k provozu po pozemních komunikacích. Dalším vozidlem je Škoda Felicia Kombi r. v. 1998.

Nezanedbatelnou část financí bylo potřeba vyčlenit na revize vyhrazených zařízení (plynové kotle, spalínové cesty, tlakové nádoby, plynovody, elektrorozvody, hasicí přístroje a hydranty, EZS apod.), případně na opravy a odstranění zjištěných nedostatků.

Zpráva o činnosti Polabského muzea v roce 2017 byla zpracována na základě zpráv o činnosti za rok 2017 odborných pracovníků a vedoucích pracovišť a oddělení Polabského muzea (jednotlivé zprávy uloženy v PM).

V Poděbradech v březnu 2018

PhDr. Jan Vinduška
ředitel Polabského muzea, p. o.